

DANIELA
KOVÁŘOVÁ

ADVOKÁTKA
V ŠOKU

MLADÁ FRONTA

**DANIELA
KOVÁŘOVÁ
ADVOKÁTKA
V ŠOKU**

MLADÁ FRONTA

*Lídě, Gábině, Mirce, Simoně a Aleně –
asistentkám, které se mnou v průběhu čtvrtstoletí
zažívaly každodenní střety práva a spravedlnosti.*

PROHLÁŠENÍ AUTORKY:

Podobnost hrdinů a popsanych událostí se skutečnými osobami je čistě náhodná. Jen okolnosti prezidentských voleb v roce 2013 jsou reálné a dům v Bolzanově ulici v Praze skutečně stojí.

Kniha vychází za podpory
Střediska západočeských spisovatelů v Plzni.

Text © Daniela Kovářová, 2014

PODĚKOVÁNÍ

Výsledné podobě této knihy napomohla řada přátel, jimž patří můj dík: v první řadě advokátní kolegové Marie Cílníková a Pavel Blanický, kteří mi přiblížili historii starého advokátního domu v Bolzanově ulici v Praze, v němž dlouhá léta sami pracovali. Příběh i jeho formu opět podstatně ovlivnili všichni, kteří jeho části postupně četli, radili mi, opravovali mé chyby a poskytovali zrcadlo a tolik potřebnou zpětnou vazbu. Mezi ty nejpozornější a nejzaujatější patřily moje máti Eva, Hanka Wurstová, Mirka Sedláčková, Zdena Štochllová, Helena Šebestová, Iva Chaloupková, Lída Diestlerová, Jitka Zinke nebo Olda Navrátil. S mnohými přáteli jsem vedla zapálené debaty o jednotlivostech, zejména odlišných světech mužů a žen, a všem děkuji za inspiraci, zájem, připomínky a osobní komentáře. Jmenovitě jde o Blanku Havlíčkovou, Hanku Tichou, Markétu Pospíšilovou, Dášu Škubalovou, Alenu Strakovou, Lenku Vidovičovou, Květu Kořínkovou, Mirka Krutinu, Ládu Derku, Julu Muránského, Vládu Tošovského, Dalibora Valentu nebo Štefana Viedenského. Můj tatínek Jiří osvětlil lékařskou stránku příběhu a mužský pohled na ženské slabosti, k čemuž byl jako gynekolog s letitou praxí více než povolán. Onkologickou problematiku jsem konzultovala s Lucií Veselou, zákulisní děje na právnické fakultě se Standou Ba-

líkem, Martinem Vychopněm, Davidem Uhlířem a dalšími přáteli, kteří před veřejným poděkováním na těchto stránkách dali přednost mé soukromé vděčnosti. V otázce dovedností tiskových mluvčí mi radila „moje“ ministerská mluvčí Jitka Zinke. A s drahým přítelem Karlem Havlíčkem jsem strávila mnohé hodiny diskusemi nad filozofickými otázkami, které pak způsobily, že hrdinové jednali odlišně, než jsem původně zamýšlela.

Děj příběhu jsem zasadila do období prvních přímých prezidentských voleb, přičemž vedle osobních vzpomínek a novinových výstřižků mi při psaní pomohla reportážní kniha mého kamaráda, novináře a dnes také politika Martina Komárka „Proč právě Zeman?“. Ačkoli je příběh ryze fiktivní, fakta z prezidentské kampaně jsou skutečná, stejně jako existuje a funguje starý advokátní dům v Bolzanově ulici v Praze, v němž také po jistou dobu sídlila má advokátní kancelář.

Ti všichni a mnozí další si zaslouží můj dík – bez nich by kniha nebyla taková, jaká je. Helenka Šebestová a Irena Zítková knihu – stejně jako ty předchozí – přečetly a opravily v ní chyby, takže za zbylé nelogičnosti, gramatické a stylistické boty nesu odpovědnost výlučně sama. A kdyby neexistovalo nakladatelství Mladá fronta, knížka by nevyšla tiskem, o což se výrazně zasloužili Magdaléna Potměšilová a zejména můj dvorní redaktor Tonda Kočí. To oni za mnou stáli a dokázali, že se Advokátka stala součástí nakladatelského plánu.

Konečně nemohu neděkovat mé nejbližší rodině, zejména manželu Martinovi, který mi už víc než čtvrt století poskytuje zázemí, abych mohla psát, a s nímž konzultuji

všechny technické a zejména motoristické souvislosti děje, a dětem Janince a Jeníkovi, kteří mě těší, zlobí a inspirují, a čím jsou starší, tím více se proměňují z potomků v kamarády a v kritické posuzovatele všeho, co napíšu. Koneckonců mnozí mladí hrdinové v knize hovoří jejich slovníkem.

Díky vám všem, přátelé. A osloví-li tento ne zcela vážně míněný příběh mé čtenáře, budu vděčná za jejich reakce.

Daniela Kovářová

1. září 2014

e-mail: daniela.kovarova@gmail.com

Právo – shluk vět vytištěných na papír, o nichž naivní tvůrci soudí, že se jimi obyčejnému lidu ukládají práva a povinnosti, zatímco stát doufá, že budou oním naivním lidem dodržovány dobrovolně, neboť vynutit si jejich plnění jiným způsobem není schopen.

Krvavý Bolzan prošel zdí a vynořil se v dlouhé chodbě, těsně vedle nápisu *Právo zvítězí!*

„A spravedlnost jako obvykle dostane na prdel,“ zamumlal a pozorně si prohlédl nástěnku. Vypadala stejně jako včera a jako většinu minulých dnů, nové heslo, citát nebo informace se na ní objevovaly jen občas. Lístky papírů měly ohnuté rohy a nažloutlou barvu a jména advokátů s úředními hodinami byla už trochu vybledlá. Výši odměny si ovšem každý advokát nechával na intimní chvílku v soukromí a za dveřmi kanceláře. Že by právo bylo zadarmo a ten, kdo ho umí, lidumilem, radícím s nadšením každému na počkání, bylo asi stejně pravděpodobné jako očekávat, že noviny budou objektivně zobrazovat realitu a politici se začnou stydět.

Čekárna pro klienty byla v tuto dobu pustá a tmavá, což patrně mělo jistou souvislost se skutečností, že byly tři hodiny ráno. Na zemi ležel prošlapaný koberec, původně snad červené barvy, a několik vratkých židlí s oprýskaným lakem, na které by si troufl sednout jen

někdo odvážný nebo krátkozraký. V rozích u stropu visely s pečlivostí vlastní pavoukům pavučiny a chodba byla cítit starými knihami, obavami čekajících a optimistickými právními radami.

„Popravil bych nástěnkáře,“ zamumlal Bolzan, který zastával názor, že advokáti jsou větším nebezpečím než duchové, politici a poradci všeho druhu dohromady. A přece na ně, na advokáty, za denního světla právě v této chodbě čekávají klienti, vystrašení následky svých činů a policejními otázkami.

Bydlel v domě déle než sto let a po pravdě o něm věděl mnohem víc než Světlana Kamzíková, postarší a nedoslýchavá dáma, které byl objekt vrácen v restituci. Dům stál poblíž Hlavního nádraží na okraji parku, kterému slušní obyvatelé Prahy mající dosud střechu nad hlavou říkali pro četný výskyt bezdomovců Šervúd, ačkoliv sám park nebyl nebezpečnější než libovolné místo kdekoli v republice. Paradoxem dnešní doby však je, že tři špinaví bezdomovci vzbuzují větší hrůzu než všichni experti z Evropské komise s bankovními poradci dohromady. I když připustíme, že dech těch druhých je poněkud voňavější.

Krvavý Bolzan nevěděl, proč v domě zůstává ani jaký je jeho úkol na tomto světě, podobně jako to neví většina z nás. Chvilí postál přede dveřmi, které považoval za své nejoblíbenější, a že podobných dveří bylo v pětipatrovém domě nepočítaně. Přitiskl prst na mosaznou cedulku, přilepenou kdysi čímsi zeleným a údajně lepkavým mírně nakřivo, a pak se za prstem protáhl zamčenými dveřmi do kanceláře. Na cedulce po něm zůstal vlhký rudý otisk.

Krvavý Bolzan byl na světě déle než sto let a po většinu té doby se na něm vyskytoval jako duch.

* * *

O pár hodin později, už za denního světla a všeobecného čtvrtěčního mumraje všude kolem, znásobeného nervozitou blížících se prvních prezidentských voleb, stála Berta Králová před domem v Bolzanově ulici a snažila se trefit klíčem do zámku. Nedařilo se jí to nikoli proto, že by snad byla společensky unavená či sešlá věkem, ale protože doma zapomněla ty správné brýle. Když napotřebí dosáhla úspěchu, napadlo ji, že muži mívají s podobným úkolem neskonale méně problémů. Pravdou ovšem také je, že trefí-li se, bývají následky nesrovnatelně horší.

Prošla chodbou a zastavila se přede dveřmi své advokátní kanceláře: alespoň to o ní hlásala poněkud zašlá mosazná cedulka s červenou skvrnou uprostřed. *JUDr. Berta Králová, advokátka*. Nepřeceňovala bych význam podobných sdělení, pomyslela si Berta, která za svůj život obhajovala řadu podvodníků schopných prodat nos mezi očima, jen když se hezky zabalí, pojmenuje nebo opatří vznosným a patřičně lesklým nápisem. Bezmyšlenkovitě setřela červenou skvrnu papírovým kapesníčkem, čímž případnému pozorovateli naznačila, že podobný pohyb už někdy v minulosti dělala, a vzala za kliku, ledovou jako její ruka. Byl leden a rukavice nechala doma stejně jako brýle. Stárne.

Berta vypadala zachovale, minimálně sledoval-li ji někdo zpovzdálí. Šest křížků jí na krku tvořilo úctyhodný

početní příklad, ale ona si povětšinou věk nepřipouštěla. Tedy s výjimkou dnů, jako byl ten dnešní, kdy cítila, že každý rok jejího života vydá za metrák deputátního uhlí. Neposlušné tmavé vlasy s rezavým nádechem se jí vlnily kolem hlavy jako Medúzini hadi a mezi kadeřemi na svět hleděl přívětivý obličej plný jemných vrásek. Nosila volné šaty fialové barvy, které doplňovala výraznými šperky, což umocňovalo dojem postarší a usměvavé, byť mírně cynické čarodějnice.

„Zdravím, Otylko, jednu ranní kávu, pokud možno s přívětivým úsměvem a bez utrejchu!“ zavolala směrem k místnostem, které se před ní otevřely.

„Tak jaképak potěšení nás dneska čeká?“ navázala Berta a snažila se nevěnovat pozornost modelu, který si její asistentka dnes vzala na sebe. Otýlie Majerová prokazovala úctyhodnou čest svému jménu, neboť navzdory opakovaným pokusům zhubnout její váha neustále narůstala. Bylo jí třicet osm, vlastnila pohlednou tvář bez vrásek a šarmantního, slušně vydělávajícího manžela a vedle komplexu ze své váhy také obavu, že jí zahýbá. Vedle těchto charakteristických znaků a schopností kvalitní asistentky měla ovšem také obdivuhodnou vlastnost vybrat si oblečení zdůrazňující dvacet kilo nadváhy ještě víc, než by si její šéfka myslela a než materiál i zdravý rozum snesly. V krajkové tunice vypadala jako vařené vejce, které se snaží propasírovat přes cedník. Jako obvykle šlo o cedník hodně drahý a značkový.

„Dopoledne máte tři konzultace a v jednu odpoledne výslech na kriminálce,“ četla Otylka s očima zabořený-

ma do kalendáře Outlooku. Bertu napadlo, že kdysi byla průměrná sekretářka schopna pamatovat si advokátův diář na měsíc dopředu, a vzpomněla si na dámy, s nimiž během čtvrtstoletí spolupracovala, ačkoliv vybavit si jejich jména a přiřadit k nim obličeje by pro ni bylo stejně obtížné jako dát dohromady vyjmenovaná slova. A podobně zbytečné.

„Třeba někdo z objednaných nešťastníků nedorazí,“ zadoufala. Začne-li si advokát přát méně klientů, je na nejlepší cestě do pekel nebo přinejmenším k bankrotu.

„Paní Chlubnová přijde určitě,“ podotkla asistentka a sklonila se ke skříni s policemi, ve které byly podle abecedy srovnány spisy klientů. Krajka na jejích zádech se napjala jako trampolína pod klubkem dětí. Jestli někde něco povolí, napadlo Bertu, budu si muset chránit obě oči, jinak mi je uvolněný šlahoun tkaniny bez slitování vystřelí. Dnes podruhé věnovala tichou vzpomínku nepřítomným brýlím, jejichž význam narůstal s uplynulým čtvercem času a zmenšující se vzdáleností od asistentky. Jaká škoda, že ochrannou pomůcku nechala doma.

„Paní Chlubnová bude potřebovat uklidnění před zítřejším soudem,“ utrousila advokátka spíš jen pro sebe a s kávou v ruce usedla za pracovní stůl. Jedna z jejích klientek se soudí o dítě a nepřímou úměrně vlastnímu sníženému sebevědomí a aroganci manžela se třese jako huspenina před nakrájením.

Dnešní den bude nacpaný prací stejně jako kterýkoli předešlý. Klid, ticho a nicnedělání na ni čekají až v hrobě.

Julek vysadil Evu na pracovní stůl a jediným pohybem odstrčil všechny nesmyslné drobnosti, které do kanceláře během posledních dvou let nanosila. Kulaté dózy na tužky, žluté lepicí čtverce na poznámky, jakési titěrné barevné figurky a miska s kancelářskými sponkami s rachotem dopadaly na laminovou podlahu. Stejně nikdy nechápal, co holky nutí zaneřádit každý kousek životního prostoru hračkami a fotkami dětí či chlapů.

Byla lehčí, než čekal, alespoň se zřetelem k pěkně tvarovanému pozadí, které bylo jedním z důvodů jeho vzpěračské aktivity. Nikdy dřív nic podobného nedělal, ale mnohokrát tu scénu viděl ve filmech, jejichž nepřístupnost byla ocejchována minimálně jednou hvězdičkou. Doufal, že skleněná deska váhu Eviny zadnice udrží, a protože měl pusu vyplněnou jejím jazykem, mlčky zvažoval náhradní řešení. Pak si uvědomil, že mu sáhla mezi nohy, a když pod rukama nahmatala pevné svalstvo, na všechny racionální úvahy zapomněl.

Po tom okamžiku oba toužili několik měsíců. O tom, jak rychle k němu dojde, co mu předcházelo a zda bude následovat ještě něco dalšího, měli sice každý jinou představu, ale protože se o ní naštěstí navzájem neinformovali, chtěli právě v tuto chvíli oba totéž. A až už důvody pro své chování odvozovali od krásných očí a svůdných tvarů, jak soudil on, či od pevného charakteru a mužnosti, jak si bláhově myslela ona, skutečným důvodem jejich jednání bylo volání přírody po pohlavním rozmnožování.

Eva zavřela oči a nohama obemkla jeho tělo. Nebylo to nijak obtížné, protože Julia měl útlé boky a svalnatá ramena, jak už se sluší na hocha zaujatého vlastní postavou, jenž si vážně a nadmíru zodpovědně vybral povolání, které ze své podstaty svalnatou postavu vyžadovalo. Koneckonců nebýt promyšleného výběru, nikdy by se nebyli potkali, čímž by svůj život ochudili o vášnivý několikaminutový sex, jeden výbuch vzteku a spoustu navazujících osobních problémů.

V tuto chvíli však na následky nemysleli. Ochutnávající se navzájem nevnímali skleněnou desku stolu, která vlivem dvojího živočišného tepla přestávala chladit, ani zvuky z chodby či zbytek okolního světa. Všechno ostatní se zdálo nepodstatné. Svět ovšem, jak už tomu v podobně vrcholných okamžicích bývá, na ně s ironií osudu vlastní nezapomněl.

V téže chvíli, kdy se jim vrátil zrak, sluch i vědomí, kdosi otevřel dveře a pln údivu strnul, takže jim poskytl ještě dvě vteřiny naprostého ticha, po které oba zadrželi dech, ačkoliv už museli tušit, co bude následovat. Pak vypukla bouře, která byla dostatečně silná, aby na střípky rozbila jeho i její svět. Protože ve dveřích stál ministr, mladík opřený o stůl byl jeho osobním ochráncem a napůl odhalená dívka jeho tiskovou mluvčí.

Ministr se nadechl, a vědom si majestátu svých třiceti let, nejisté existence i trvanlivosti politických funkcí a počtu nepřátelských uší naslouchajících za každým rohem a zejména všemi buňkami jeho ministerské budovy, bez špetky pochopení pro slabosti druhých zaječel tak silně hlavně proto, aby jej nikdo v budoucnu nemohl

nařknout z vlažné reakce nebo snad nedej bože z velkorysosti.

„Na pracovišti a v úřední době?! To je urážka státu a vlastizrada!“ hulákal ministr a dal tím najevo inspiraci televizními pohádkami, obavu o priority země a budování státu a zejména svérázný pohled na výklad trestního zákoníku, který rozšířil na pohlavní styk dvou subalterních zaměstnanců, byť realizovaný v nepříliš vhodné době a nikoliv na nejvhodnějším místě.

„Do hodiny ať jsou oba pryč a už nikdy nechci žádného z nich ani vidět,“ řval ministr o chvíli později na šéfa své kanceláře, čímž sám sebe i své okolí utvrzoval v přesvědčení o vlastních skvělých manažerských schopnostech, a nadšen svou intuitivní reakcí dodal i výhrůžku: „O místo ve státní správě už ani jeden z nich do smrti nezavádí!“ Měl pocit, že nesmí ani na vteřinu zaváhat, ani trochu nesmí ukázat slabost. Koneckonců zítra začínají prezidentské volby a nikdo neví, co daň populismu, kterou si na politicích vynutily lidové masy, může v konečném důsledku pro politiky jeho velikosti, rozhledu a životních zkušeností (tedy pro politiky, kteří nic jiného než politiku neumějí) znamenat.

Vyhodit osobního ochránce ovšem příslušelo pravomoci jiného člena vlády, konkrétně ministra vnitra. Záhy se tak ukázalo, že sexuchtivý mladík si bude muset na definitivní závěr své mladé kariéry ještě chvíli počkat, což v něm vyvolalo chabou naději, že jeho nadřízení budou méně úzkoprsí než homosexuální ministr s vlnadně tvarovanou tiskovou mluvčí. Blondatá kráska na tom byla nesrovnatelně hůř. Vyřídít příslušná lejt-

ra totiž kanceláři ublíženého ministra trvalo přesně padesát pět minut. V padesáté šesté minutě opustila Eva Pálenská budovu, v níž strávila poslední dva roky svého života, denně dávajíc všanc svou kůži za člověka, který ji během několika vteřin dokázal zatratit kvůli špetce uražené ješitnosti a nejspíš i hromadě bohapusté závisti.

Eva opustila ministerstvo s papírovou krabicí plnou povětšinou nepotřebných osobních věcí. Zadržovala slzy a přemýšlela, zda ji víc děsí představa, že přišla o práci, která jí v posledních dvou letech zaplňovala třicet hodin denně, anebo obava, že muže svých snů patrně už nikdy neuvidí.

Advokát – jediná osoba stojící na straně klienta; v očích veřejnosti úplatný pacholek s milionovými příjmy a dovolenými v Karibiku, schopný vynášet dopisy z věznice a dovnitř pašovat mobilní telefony; z pohledu soudce jedinec komplikující soudní proces návrhy a zdržující jinak splavné jednání nadbytečným rétorickým cvičením pro obveselení přítomných a platících klientů.

Eva milovala filmy a ráda si představovala, že v nich hraje hlavní roli. Tentokrát to byla blondýnka v nesnázích a Eva soudila, že roli hraje křehce, věrohodně a vypadá patřičně zničeně. Seděla v křesle pro klienty a zprostředkovávala advokátce svou verzi reality.

Její herecká etuda se poněkud minula účinkem, vezme-li v úvahu, že jedinou osobou mužského pohlaví, na kterou mohla v tuto chvíli udělat dojem, byl Krvavý Bolzan. Ten měl ovšem už čtvrt století trvající slabost pro Bertu, již si pamatoval ještě jako rozjívenou absolventku právnické fakulty, která kdysi dveřmi JEHO domu prošla s právě zasychajícím diplomem. Krvavý Bolzan tedy sledoval Evinu hereckou etudu se zvědavostí, která ovšem měla notně daleko k obdivu davů. Miloval totiž lidské poklesky a příhody vůbec a lehce škodolibě čekal, kdy se mu naskytne příležitost napomoci ději nebo zvýšit vážnost situace. Koneckonců, co jiného mají od nepaměti

duchové na práci než výrobu strašidelných zvuků nebo posouvání předměty v prostoru. Na druhé straně – jen si zkuste strašit v advokátní kanceláři! Advokáti mají pro strach uděláno a k děsu je vyprovokují poněkud odlišné věci než půlnoční kvílení nebo bludička zjevivší se nad Sbírkou zákonů.

Ani Otylka nebyla novou příchozí nadšena. Otevřenými dveřmi pozorovala ze své kanceláře Evu zezadu a propalovala její křivky pohledem. Takové ženy nám svádějí naše muže. Jak by mohla cítit sympatie k ženě, které sluší úplet?!

Krvavý Bolzan, jako po většinu času svého života, seděl nepozorován na pravém horním rohu skříně se Sbírkami zákonů a věděl, co se oběma ženám honí hlavou. Nebyl by schopen vysvětlit, jak se k němu tyto informace dostávají, ale cítil, že návštěvnice Bertu zaujala. A tak zatímco Eva líčila Bertě problém, kvůli němuž advokátku vyhledala, přemítal, jak zajistí, aby setrvala co možná nejdéle, a v ideálním případě aby dům neopustila už vůbec. Pak mu došlo, že doba, kdy duchové sráželi živé ze schodů a pak ve sklepeních pozorovali jejich tlející kosti, bohužel už dávno minula.

Evě bylo třicet, měla svůdné křivky, roztomile dětský obličej s dolíčky ve tvářích a blondaté vlasy sahající hluboko pod místa, odkud hodným lidem, pohádkovým postavám a obětím domácího násilí vyrůstají křídla.

Konečně měla svou lživou konstrukci za sebou. Úlevně se na židli pro klienty opřela a rozhlížela se po místnosti. Čekala studený moderní interiér, ale kancelář vypadala spíš jako obývací pokoj, s modrými stěnami

a popínavou květinou, která se plazila po zácloně. Za advokátkou si všimla poličky, na které stála krabice s papírovými kapesníčky, láhev s vodou, popelník s krabičkou cigaret a zápalky. Polička poslední záchrany, napadlo ji. Aspoň pro ty z nás, kteří jsou ponecháni napospas svému soudci. Evě došlo, jak omezené dosud byly její zkušenosti s právníky. Z těch dosavadních, které získala na ministerstvu, totiž usuzovala, že advokáty odlévají ze stejné formy, z níž vycházejí mladí, nakrátko ostříhaní žraloci s manžetovými knoflíčky, perfektně padnouchými obleky a řečí plnou nesrozumitelných právnických výrazů.

„Tak si to shrneme,“ řekla Berta a snažila se vyčíst zlomky informací z poznámek, které si před chvílí udělala. Brýle totiž opět zapomněla doma. „Až do včerejška jste byla tiskovou mluvčí ministra. Pak vás bez zjevného důvodu odvolali a vy teď chcete vědět, co proti tomu můžete dělat.“ Eva přikývla a doufala, že se jí advokátka nebude vyptávat na podrobnosti. Nedovedla si představit, že by ženě naproti sobě pověděla celou pravdu.

Advokátka se tvářila, jako by jí pokřivený popis reality věřila, a myslela na etické pravidlo, podle něhož *správnost informací poskytnutých klientem není advokát oprávněn prověřovat*. Nejsem oprávněna, pak ale nepředpokládejte zázraky na počkání, říkala si Berta, zatímco Otylka ve vedlejší kanceláři přemýšlela, zda je horší ztráta platícího zákazníka, nebo nebezpečí, že sem tahle bohyně začne chodit pravidelně.

„Asi bych vám spolu se zákoníkem práce dokázala pomoci,“ řekla po krátkém přemýšlení advokátka, „tedy